

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 28. aprila 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 50.

Izprememba zakona o davku na poslovni promet.

S finančnim zakonom za l. 1928/29 se je zakon o davku na poslovni promet glede kompetence za izvrševanje meritorne kontrole vloženih prijav bistveno izpremenil.

Kompetenca za vršitev meritorne kontrole pri davku na poslovni promet je bila do sedaj urejena s členom 159. finančnega zakona za leto 1926/27. Po tem določilo je imel člen 11. zakona o davku na poslovni promet sledečo besedilo:

»Vsa finančna oblastva imajo, ako dvomijo o točnosti predložene prijave, na podstavi odločbe predsednika davčnega odbora pravico, pozivati davčne zavezance, naj jim predložijo dokazila — (knjige opravljenega prometa, trgovske knjige, račune, deklaracije, korespondenco itd.), ki so potrebne, da se pravilno določi velikost opravljenega prometa. Predsednik davčnega odbora izda to odločbo na predlog državnega zastopnika ali člana davčnega odbora...«

Po tem besedilu je imelo, vsaj pri nas, kjer so funkcije predsednika davčnega odbora, državnega zastopnika in predstojnika davčnega oblastva združene v eni osebi, davčno oblastvo neomejeno pravico vpogleda v poslovne knjige. Finančni zakon za l. 1928/29 v členu 93. ukinja to besedilo in določa, da z dnem 1. januarja 1928 zadobi člen 11. zakona o davku na poslovni promet svojo prvotno obliko.

Po členu 11. zakona v prvotni obliki imajo davčna oblastva ves čas poslovnega dela pravico pregledovati poslovne prostore in kontrolirati, kako se vodi »knjiga opravljenega prometa«, davkoplačevalci pa morajo dovoljevati pregled in davčnemu oblastvu dajati na razpolago vse potrebne podatke. Med te podatke pa nikakor

ne spadajo trgovske knjige in računi ter korespondenca.

Vsled ukinitve člena 159. finančnega zakona za l. 1926/27, ki je urejal kompetenco za vršitev meritorne kontrole, stopajo v tem pogledu avtomatično v veljavo določila prvotnega pravilnika k členu 10. zakona o davku na poslovni promet, ki je bil po sedaj razveljavljenem členu 159. navedenega finančnega zakona modificiran. Po tem določilo pravilnika preide kompetenca za vršitev meritorne kontrole na davčni odbor, odnosno na davčno komisijo. Tozadevno besedilo pravilnika se glasi:

»Ako ugotovi davčni odbor (davčna komisija), da se prijava ujema z dejanskim stanjem prometa, ki ga je opravil plačevalec davka, ni dopustno drugačno odmerjanje. Ako pa zbera davčni odbori (davčne komisije) dokazila, da se predložene prijave ne ajemajo z dejansko opravljenim prometom, morajo dotične plačevalce davka po davčnih oblastih pozvati in zahtevati od njih, naj predložijo dokazila, t. j. svojo knjigo, ki jo vodijo v ta namen, nadalje podatke iz ostalih trgovskih knjig, ako jih imajo, s katerimi naj potrdijo točnost svoje prijave...«

Na podlagi tega določila davčna oblastva po našem mnenju niso upravičena zahtevati brez pristanka davčnega odbora od davkoplačevalcev vpogleda v trgovske knjige itd., ampak se morajo omejevati samo na formalno kontrolo, ali in kako se vodi knjiga opravljenega prometa. Iz tega razloga smatramo, da tudi pozivi, katere je dobila pred kratkim velika večina trgovcev v Mariboru in v Ljubljani, niso v zakonu utemeljeni, ker so se izdali brez pristanka davčnega odbora.

mornarice in pravi: Leta 1921 je znašala skupna tonaža jugoslovenskih trgovskih ladij 114.388 ton, šest let kasneje je narastla na okrog 270.000 ton. Predvideva se, da bo že tekom prve polovice t. l. dosegla 300.000 ton. Radi tega razvoja in radi gradnje novih železniških prog med Splitom, Šibenikom in notranjostjo države so italijanske pomorske zveze med Trstom, Reko in Kotorjem utrpeli precejšnjo škodo. Doslej so italijanski parniki pluli po štirikrat na teden od Trsta, odnosno Reke v Dalmatinska pristanišča, sedaj pa vršijo službo le po dvakrat v tednu. Kakor izgleda, bo v kratkem vpostavljena nova dnevna zveza med Sušakom in Kotorjem. Bolj je odvisna Jugoslavija od Italije v pogledu svojih pomorskih zvez z inozemskimi pristanišči, toda tudi v tem pogledu je že v načrtu ustanovitev nove družbe, ki bo oskrbovala reden promet med Jugoslovanskimi in južnoameriškimi pristanišči. Pri tem bosta sodelovali družbi Cunart Line in Holandski Lloyd.

* * *

VIRMANSKI PROMET Z OGRSKO POŠTNO HRANILNICO.

Naša poštna hranilnica je uvedla z dnem 1. aprila 1928 virmanski promet z ogrsko pošno hranilnico v Budimpešti. Za virmanje se pobira 1%, a najmanj Din 2-50, a za virmanska odobrenja iz Ogrske se pobira manipulativna pristobina Din 0-50 brez ozira na iznos. Lastniki čekovnih računov morejo odrediti virmanje z navadnimi izplačilnimi računi.

* * *

Prodaja rudninske soli v Ljubljani in okolici.

Iz trgovskih krogov v Ljubljani dobivamo sledečo pritožbo:

Po novi ureditvi veleprodaje soli smo trgovci v Ljubljani in v okolici dolžni nabavljati sol pri državnem skladišču soli v Ljubljani. Skladišče v Ljubljani razpolaga samo z morsko soljo, nima pa na zalogi rudninske soli, na katero je naše prebivalstvo navajeno in jo stalno zahteva. Kljub najboljši volji v tem pogledu nismo v stanju zadovoljiti naših odjemalcev, ker pač ne smemo soli dobavljati drugje nego pri državnem skladišču. V drugih okrajih je položaj ugodnejši, tam je trgovcem potom velezakupnika vendar le mogoče, da vsaj od časa do časa pridejo do manjše ali večje količine rudninske soli. Nehote se vprašujemo, zakaj državnemu skladišču ne bi bilo mogoče si nabaviti vsaj par vagonov rudninske soli na mesec, ako druge velezakupnik vsaj deloma lahko ustreza v tem pogledu željam odjemalcev. Ako državno skladišče soli tega ne zmore, potem bi bilo boljše, da se tudi Ljubljana in okolica glede dobave soli priključi velezakupu.

Odprava davka na poslovni promet.

V zadnjem času se vedno z večjim povdankom zahteva odprava davka na poslovni promet. V Ljubljani je to zahtevo oglasila Zbornica že pred štirimi leti. Od takrat jo redno ponavlja in vedno znova opozarja na nujno potrebo, da se ta inflacijski davek odpravi. V zadnji številki smo poročali, da se je tudi mariborska oblast po svojih gospodarskih zastopnikih izrekla za odpravo davka na poslovni promet.

Kakor smo čuli na zadnji gospodarski konferenci v Zagrebu, so tudi hrvaški gospodarski krogi odločno zastopali stališče, da je treba ta davek ukiniti. V Srbiji je prevzela inicijativno za odpravo davka na poslovni promet trgovska zbornica v Beogradu. Že lansko leto v mesecu januarju se je izbrpno pečala s tem davkom in letos v mesecu marcu je znova stavila razpravo o davku na poslovni promet na dnevni red svoje plenarne seje. Za odjek te razprave so se vršila na pravoslavne velikonočne praznike po vsej Srbiji številna zborovanja gospodarskih krogov, na katerih se je zahtevala odprava poslovnega davka.

Odpor proti temu davku je splošen. Njegova občutnost je stvorila enotno gospodarsko fronto, ki so glasno zahteva ukinitve poslovnega davka.

Se vedno, kadar so bili edini v važnih gospodarskih vprašanjih vsi gospodarski krogi, so bila prizadevanja uspešna. Vsled tega upamo, da finančna uprava ne bo mogla dolgo časa več odklanjati naše splošne zahteve, ampak da jo bo morala prej ali slej upoštevati.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV.

Dne 2. maja t. l. se prične v Rimu konferenca nasledstvenih držav in reparijske komisije. Gre za ureditev vprašanja avstro-ogrskih papirnih rent.

Gospodarski položaj in naše gospodarske zahteve.

Govor predsednika dr. Frana Windischerja na občnem zboru Trgovskega društva Merkur za Slovenijo.

Gospodarske prilike v Sloveniji l. 1927.

Že več let niso vsečne prilike v naši domači trgovini in tudi za preteklo leto žal ni mogoče trditi, da so se izboljšale gospodarske razmere v trgovini. Položaj je negotov in je trgovanje težavno tako za trgovca na debelo kakor za trgovca na drobno. Gmotni položaj trgovstva je oslabil. Mnogo samostojnih trgovcev je zapadlo gospodarski smrti. Število konkurzov je še jako visoko. Mnogi pridni stari gospodarji so prišli v plačilne težave ter morali iskati poravnave za svoje obveze. V trgovini na debelo je treba velike previdnosti, pa navzlic temu ni mogoče ogniti se mnogim izgubam. Položaj trgovca na drobno je neugoden. Število novih trgovin se množi, kupovalna sila odjemalcev v mestih kakor na deželi pa močno pada, ker mora tako naš kmetovalec kakor javni in zasebni nemeščeneec najskrbnejše obračati svoje pišle dohodke. Ob veliki denarni suši svet skrbno ravna z denarjem in kupuje samo najpotrebnejše. Pri tem je dejstvo, da treba prodajati mnogo blaga tako v oblačilni kakor v hranilni stroki na upanje in obroke. Zadovoljevanje raste in število tistih, ki v gotovini plačujejo, postaja vedno manjše. V trdih prilikah in ob slabih kupčijah je neogibno treba štediti, pa se kot usledina vseh teh neugodnih gospodarskih razmer občuteva znatna brezposelnost prav neprijetno.

Razmere na delovnem trgu.

Število tistih, ki službe in mesta iščejo, je dokaj večje nego število razpoložnih mest in služb. Mnogo pridnih in večjih nameščencev prihaja tako v neblag in skrbipoln položaj, ki se žalibog jasno dovolj vidi pri naši posredovalni službi. Pomanjkanje služb in mest je pojav, ki se po vojski pojavlja ne samo pri nas. Prilike so se proti predvojnemu časom bistveno izpremenile. Slabi položaj vpojencev, ki prejemajo le skromne in nezadostne pokojnine, bridki položaj številnih reducirancev, katerih število vedno narašča, privaja do tega, da je borba in tekmovanje za mesta in službe v privatnih podjetjih mnogo oostrejše v naših dneh, kakor smo je bili prej vajeni. Civilni in vojaški vpojenci so bili prej dobro ali vsaj zadostno preskrbljeni in so se redko potegovali za službe in postranski zaslužek. Dandanes imamo iz znanih razlogov dovolj razmeroma mladih vpojencev in mnogo reducirancev, ki se vsi oglašajo kot tekmeči na trgu za službe in mesta. Ta pojav prav bistveno učinkuje na razmere in ostri položaj. Predrugečile so se tudi prilike za žene, kajti število ženskih uslužbenk tako v javnih kakor v zasebnih službah je močno naraslo in še narašča, pa je na ta način število interesentov za privatne in javne službe jako poskočilo v breme moških interesentov. Nujno želimo, da se položaj državnih in javnih nameščencev izboljša. Le tako je mogoče dobiti dober uradniški ustroj. Le pod tem pogojem je mogoče misliti, da postane služba pri državi zopet vabljiva za spretno in darovite ljudi, sicer je državi v

Zahteve vinogradnikov in trgovcev z vinom.

Ob priliki vinskega sejma, ki se je vršil te dni v Beogradu, so se zbrali vinogradniki in vinski trgovci na konferenci, na kateri so precizirali svoje potrebe in zahteve. Med drugimi so zahtevali, da se čimprej uveljavi vinski zakon za celo državo, da se pri sklepanju trgovskih pogodb upoštevajo interesi vinogradnikov in za dosedaj večjega izvoza dovolijo izdatne tarifne ugodnosti. Izvrševanje odredb proti ponarejevalcem vina naj se prenese v delokrog oblastnega odbora. Kontrola nad kvaliteto sredstev za pobiranje peronospere in drugih trdnih bolezni naj se poostri ter ukine pobiranje carine na ta sredstva. Zanimivo je stališče napram novi trošarini na vino. Kongres zahteva, da se za povzdigo notranjega prometa z vinom trošarina na vino ne poviša, kakor to predvideva predlog zakona o državni trošarini na vino, od 35 Din na 100 Din za en hektoliter, ampak da ostane trošarina ob razširjenju na celo državo na dosedanj izmeri 35 dinarjev za en hektoliter. Nadalje so vinogradniki tudi zahtevali, da se prepreči izdelovanje konjaka iz industrijskega špirita, ker to ni v interesu ljudskega zdravja in pospeševanja za narodno gospodarstvo jako važnega vinogradništva.

ITALIJANSKO MNENJE O RAZVOJU NAŠE TRGOVSKE MORNARICE.

Agencija »Romana« objavlja nekaj podatkov o razvoju jugoslovenske trgovske

največjo škodo, ako vse, kar je darovitega in sposobnega, stopa v zasebne službe in proste poklice, dočim si mora državna uprava pomagati z onim, kar drugod ne najde mesta. Slaba za državo, ako si mora pomagati samo z duševnimi poberovci! Državna uprava mora trpeti neposredno ali posredno, ako so v trdi borbi, ki se razvija vsak dan za pride in koristi, na njeni strani slabiči, na strani zasebnikov s svojimi interesi pa samo spretno, umne in večje glave. Država treba za svojo upravo talentiranih ljudi in jih more dobiti samo, ako jim nudi v gmotnem in moralnem pogledu primerno in vabljivo ekzistenco.

V naši javnosti se zadnja leta mnogo govori o nemoralnosti, ki je zašla v naše javno življenje, o takozvani korupciji, o katerih trdijo, da se je razpasla prebujno med našim uradništvom v gotovih strokah uprave. To je veliko zlo na sebi, ker trpi s tem naše prizadevanje, da konsolidiramo čimbolj svojo mlado državo, zlo pa je tudi zategadelj, ker prihajamo v širnem svetu na slab glas, kar je jako škodljivo za nas kot narod v moralnem pogledu, pa tudi v gmotnem pogledu, zakaj kulturni narodi se branijo sklepati kupčijske posle z državljani takih držav, v katerih se je razjedla črvivost. Naša korist in naš trud bodi, da ozdravimo oni deli naše uprave, ki so bolni na tej kužni bolezni. Zlasti trgovski in obrtniški krogi imajo največ koristi od tega, da je državna uprava čista in dobra. Mislimo, da je prav, da tudi mi na svojih zborih poudarjamo potrebo čiste in poštene uprave, a da hkrati tudi poudarimo potrebo, da je treba državne uradnike in javne uslužbence vseh vrst v gmotnem pogledu postaviti tako, da morejo pošteno živeti in da se morejo čutiti polnovredne državljane. Mi se še spominjamo časov le predobro, ko je bil uradniški stan spoštovan stan in stan, ki je vabil v svoje vrste najboljše mlade sile iz vseh stanov. V tem pogledu pri nas ne bo boljše, dokler se državnim uradnikom in javnim nameščencev ne zagotovi dovolj ugoden gmotni položaj in pa taka stalnost v službi, da uradnik ne bo igrača v rokah vsakokratnih političnih kapric.

Krošnjarstvo.

V neblagih gospodarskih razmerah je za domačega nastanjenega trgovca zadnja leta prava šiba postalo nedovoljeno krošnjarjenje z blagom od kraja do kraja ter od hiše do hiše in temu slično detajlno potovanje, to je obiskovanje zasebnih strank, ki ponujane blaga ne potrebujejo v svojem kupčijem obratu, zaradi zbiranja naročil, odnosno prodaje ponujane blaga. Škoda, storjena nastanjenemu trgovcu, je velika in težka, pa je razumljivo, da je proti nedopustnemu krošnjarstvu vseh vrst velika nevolja in nezadovoljnost med domačo nastanjeno trgovino. Tudi mi moramo z vso odločnostjo zahtevati, da poklicana državna oblastva z vso odločnostjo zatirajo gospodarsko kvarno krošnjarstvo in nedopustno agentovanje.

Splošna in strokovna izobrazba.

V svojem skromnem delokrogu smo se trudili pripomoči do širjenja splošne in strokovne izobrazbe. Naš podmladek ni tako izobražen niti strokovno niti splošno in zlasti ne jezikovno, kakor bi bilo dandanes potrebno. Za kontorske službe pa tudi za potniški in posredovalni poklic je pomanjkanje jezikovnega znanja običuten nedostatek. Resnica, ki jo vsi vidimo, je, da znanje tujih jezikov pri naši mladini nevarno nazaduje. Za nekaj let bo umetnost dobiti uslužbenca, ki bo obvladal nemščino in laščino. Pouk v naših šolah v tem pogledu potrebuje brezdvomno reforme. Tujim jezikom treba posvetiti dokaj večjo nego in pozornost. Tudi znanje srbohrvaščine ni tako, kakor je — in še bolj postane — potrebno. Neprijetno je dejstvo, da je zanimanje za strokovne knjige zelo majhno in se celo knjige kakor »Trgovska korespondenca« zelo počasno pro-

dajajo. Ko si danes dajemo račun o preteklem letu, je treba opozoriti tudi na okolnost, da je zanimanje za lastne organizacije in naprave med trgovskim stanom zelo slabo in nezadostno. Naše društvo, ki je matica stanovskih trgovskih združb, šteje samo 1086 članov in sicer ne več kakor 328 trgovcev in 717 trgovskih sotrudnikov. Pri tem je treba zaradi primere poklicati si v spomin, da znaša število trgovcev v Sloveniji 12.000. Mlačnost opažamo pri organizacijah pa tudi pri številu naročnikov za liste, ki se noč in dan trudijo za trgovski prid in korist. Neverjetno malo je število naročnikov »Trgovskega lista« in žaljivo pičlo je število naročnikov na naš lepi in skrbno urejani mesečnik »Trgovski Tovariš«, ki ga naše društvo izdaja z največjo poštrevostjo in za katero se nesebično trudi naš podpredsednik g. Josip J. Kavčič. Mlačnost in nezanimanost opažamo tudi pri prireditvah, bodisi da gre za shode in za konference, bodisi da gre za občne zборе. Pri vseh takih prilikah vidimo, v kako sramotno majhnem številu prihajajo trgovci, dasi gre za njih najvažnejšo korist. Vsak se zanaša, da opravijo drugi zanj, pozabi pa, da je življenje borba, v kateri se mora vsakdo boriti za svojo srečo. Stanovska zavednost, stanovska čuječnost, stanovski solidarizem je žaljivo zastal. To škodi ugledu trgovskega stanu in slabi prizadevanje in dobro voljo tistih, ki nastopajo kot vodniki za trgovsko stvar. Resnica je sicer, da je masa okorna in da daje pogon za napredek navadno živahnejša manjšina, ali za vodnika je vse druga pobuda, ako se na shodih in občnih zborih pokažejo v velikem in impozantnem številu tisti, za katerih koristi in pravice se bore stanovski vodniki in prvaki. Resnica je, da je danes težka borba v živem gospodarskem življenju. Resnica je, da je mnogo truda in dela opravljenega zaman, ali dejstvo je vendar, da je organizacijam vseh vrst v nevhvaležnem okolju opravljati težko delo in nepogrešno potrebno delo. Neogibno je treba, da se trgovski stan oklepa udano in verno svojih organizacij, kajti, če danes ni vse tako, kakor bi si želeli, je treba pri tem pomisliti, kako bi bilo, ako bi se po svojih organizacijah ne branili in čuječe ne borili za svoje koristi. Ako bi opešale naše organizacije, bi mlačneži v stanu samem stoprav videli, kako hitro bi v svojem obratu samem čutili, da ni več na braniku skrbne organizacije. Naše organizacije so potrebne in njih delo bo tem uspešnejše in tem rodovitnejše, čim večje bo zanimanje stanu za njihovo delo. Organizacija je mrtev tvor, duh in živi vodniki, podpirani od svojih tovarišev, so tisti, ki prinesejo življenje, delo, borbenost in veljavo v organizacije.

Preskrba za delanezmožnost in starost.

Znano dejstvo je, da v naši trgovini zadnja leta hitro narašča število novih trgovcev. Ob takem pojavu mora priti ob razmeroma malem številu našega prebivalstva na skromnem ozemlju v doglednem času do tega, da bo potreba precej pokrita in bodo zato izgledi za gospodarsko osamosvojo malo vabljivi, ako ne naravnost neugodni. Naša slovenska trgovina je razmeroma mlada. Včasih je bilo obče v navadi, da so trgovski sotrudniki po razmeroma kratki dobi službovanja v starosti 28 do 40 let postajali samostojni. Cilj in smoter mladih trgovcev je bil osamosvojiti se in si zgraditi svojo hišo. Razmeroma malo število trgovskih sotrudnikov je bilo v prejšnji dobi pri nas vse do konca v službenem razmerju. Podjetni in stremeči, zlasti tisti, ki niso prišli v kako veliko trgovsko hišo, ki je nudila vabljive plače v poznejših letih, so začeli na svoje in se navadno tudi držali. To je bilo pri nas nekako pravilo, dejal bi navadna življenska pot. V takih razmerah so bile socialne prilike v trgovini pri nas dokaj milejše. Moment delojemalski ni stopal toliko v ospredje, saj je že

mlad trgovski sotrudnik in pomočnik mislil na prihodnost, ko bo sam gospodar. Na drugi strani je tudi skrb za stara leta bila manjša, ker je pretežna večina prihajala do trgovske samostojnosti. Dandanes pa se tudi pri nas, v našem gospodarsko še svezem narodu že dela drugo okolje in prilike postajajo take, da bo velik del nastavljenecv ostal v delovnem razmerju tudi pri nas vse življenje. Dober del nameščencev ne pride do trgovske samostojnosti. S temi okolnostmi je treba računati, pa dosledno temu tudi voditi računa o tem, da bo vprašanje starostne oskrbe in preskrbe za delanezmožnost postajalo vse aktualnejše tudi v naši trgovini.

Misliti bo treba pravočasno na to, da se trgovskemu naraščaju in dokaj številnemu stanu trgovskih nastavljenecv vseh vrst omogoči preskrba za starost tudi v primeru, da ne pride do gospodarske samostojnosti v trgovini. V tem pogledu ne sme moliti okolnost, da bi zakon, kateri bi uvedel splošno preskrbo uslužbenecv teh vrst za starost in onemoglost, obširil tudi tiste uslužbence, kateri bi pozneje enkrat vendar postali samostojni trgovci. Zakaj dejstvo je, da se v današnjih gospodarsko neblagih časih tudi v krogu obrtnih in trgovskih gospodarjev vse bolj utrjuje prepričanje, da je umestno in poželjno poskrbeti za naprave, katere zagotavljajo trgovcu in obrtniku za bolezni, za onemoglost in za starost izvestno preskrbo. Danes že opažamo, da je obrtni in trgovski gospodar, ki v skromnem obsegu obrtije in trguje, pogosto na slabšem v primeru s svojim uslužbencem, ako ga zadene nesreča bolezni in onemoglosti. Osobito velja to za take male gospodarje, katerih zaslužek v prvi vrsti sloni na tem, kar sami pridobe. Treba priznati, da je bilo pri nas, ki vsi živimo v malih in pohlavnih razmerah, dokaj razumevanja, kadar je šlo za uvajanje socialnih naprav. Vprašanje nedeljskega počitka se je na primer pri nas v prvem desetletju tega stoletja rešilo gladko in brez onega nevarnega trenja, ki ga je bilo opaziti drugod po velikih gospodarskih središčih. To ni okolnost, katero je omalovaževati. Tam, kjer prepad med velikim ugodnikom po blagu in med človekom, ki služi, ni prevelik, je vsepovsod lažje dobiti umevanje, za socialne zahteve. V Parizu imajo nedeljski počitek stoprav od leta 1907 in nedavno umrli veliki dobrotnik in trgovec, ustanovitelj znamenite trgovine »Samaritaine« v Parizu, gospod Cignacq do leta 1907, ko je že 60. leto prekoračil, ni poznal svobodne nedelje. Razmere so take, da bo treba pri nas buditi, širiti in globiti razumevanje za preskrbo ob onemoglosti in na starost tudi za številni krog trgovskih nameščencev in sotrudnikov. Brez nasprotja ne pojde, ali so zahteve, ki si same utirajo pot, tako so mogočne. V tem predmetu je bilo baš te dni v važni socialni napravi na dnevnem redu vprašanje o izgraditvi starostne preskrbe in so padle odločitve, ki so dalekosežnega in odločilnega pomena za prevažni stan trgovskih sotrudnikov.

† ANDRIJA LOVRIC.

V Karlovcu je v torek preminul nagle smrti g. Andrija Lovrič, ravnatelj Meinlovih podjetij v Jugoslaviji in predsednik Hrvatskega trgovskega društva »Merkur« v Zagrebu. S smrtjo g. Lovriča je izgubilo društvo »Merkur« svojega vzornega, delavnega in vztrajnega voditelja, dušo, ki je dala matici organiziranega hrvaškega trgovstva in nameščenstva v zadnjem času novega življenja in dokaj poleta. S smrtjo g. Lovriča smo izgubili tudi mi Slovenci enega izmed naših najbolj iskrenih prijateljev, zakaj g. Lovrič se je mnogo prizadeval za to, da so postali odnosi med hrvaškimi »Merkurjem« in našim slovenskim trgovskim društvom »Merkur« tako tesni in pristrčni, da je najožje sodelovanje med tema organizacijama v bodočem zasigurano. Bodi pokojniku ohranjen časten in trajen spomin.

Za odpravo vizuma med Jugoslavijo in Avstrijo.

Te dni se je vršilo v Radgoni zborovanje, na katerem se je zastopnik avstrijskih obmejnih občin v spodnji murski dolini pritoževal zlasti zaradi tega, ker v medsebojnem blagovnem prometu med Jugoslavijo in Avstrijo ni zajamčena popolna enakopravnost.

Trgovinski minister dr. Schürf se je natančno bavil s to pritožbo ter je glede trgovinskih pogajanj z Jugoslavijo izjavil,

da se je glede industrijskih carin že doseglo zblizanje, dočim se bo o poljedelskih zahtevah zaradi carin na živino še končoveljavno razpravljalo. Termin za ta pogajanja je predviden za mesec junij, tako da se more računati s čimprejšnjim zaključkom teh pogajanj.

V okvirju teh posvetovanj bo dana tudi prilika upoštevati želje avstrijskega obmejnega prebivalstva po olajšavi obmejnega prometa in po izenačenju medsebojnih prometnih razmer.

Popolna odprava vizumov je stara želja avstrijske vlade, ki se je večkrat sporočila jugoslovenski vladi.

Odločitev v tem vprašanju je odvisna od jugoslovenske vlade, ki dosedaj ni še pristala na avstrijsko zahtevo. Odprava vizumov bo mnogo doprinesla do poglobitve gospodarskega prometa med Avstrijo in Jugoslavijo in zlasti k olajšanju položaja obmejnega prebivalstva, kakor se to vidi od časa odprave vizumov med Avstrijo in Češkoslovaško.

Zares bi bilo želeli, da se obveznost vidiranja potnih listov odpravi in to zlasti v medsebojnem prometu vsaj z onimi državami, kjer to zahtevajo odlični gospodarski interesi. Dohodki, ki jih ima država od pristojbin za vizume, se pač ne dajo primerjati z mnogo večjo škodo, ki jo radi tega utrpí gospodarski promet.

OBCNI ZBOR TRGOVSKEGA DRUŠTVA V CELJU.

Trgovsko društvo v Celju je imelo v četrtek zvečer, dne 19. aprila t. l. svoj redni občni zbor v Narodnem domu. Društveni predsednik g. Anton Fazarinec je v svojem otvoritvenem nagovoru toplo pozdravil vse navzoče in izrazil obžalovanje nad pičlo udeležbo. Ugotovil je, da se je načelstvo trudilo, da zadošča namenu društva, kar mu pa žal iz deloma neutemeljenih, deloma nerazumljivih razlogov zaenkrat ni uspelo. Sklenilo je, da se uvedejo tečajji za nemščino in srbohrvaščino. Zamišljeni tečajji pa se niso mogli vršiti, ker ni bilo dovolj prijav. Da se društvo pozivi, je izdalo 150 vabil na trgovce in 350 na trgovske pomočnike. Zato se nadeja primerne pristopa. Podvzelo je tudi korake, da se naraščaju omogoči obisk v bližini se nahajajočih tovarn. Društvo je naročeno na list: »Trgovski tovariš« in »Die Welt des Kaufmannes«, katera sta članom na razpolago. Ugotovilo se je, da znanje tujih jezikov pri pomladku nazaduje in da bo treba nekaj ukreniti, da se nudi trgovskemu naraščaju posebno v bližini državne meje priložnost, da se jezika obmejne države nauči. Sploh bo treba takim jezikom, zlasti pa srbohrvaščini posvetiti večjo nego in pozornost kakor dosedaj. Poročilo tajnika in blagajnika se je vzelo z odobrenjem na znanje. Za bodoče društveno leto se je napravil delovni načrt. Pri volitvah je bil izbran sledeči odbor: predsednik g. Ant. Fazarinec; odborniki: trgovci gg. Franjo Jošt, Karl Loibner, F. S. Lukas, Ivan Ravnihar, Rudolf Stermecki in Martin Šumer ter trgovska pomočnika gg. Miloš Bevc in Drago Konhajzler; odbornika namestnika: gg. trgovca Franjo Leskovšek in Miloš Pšeničnik ter pregledovalca računov: trgovca gg. Josip Jagodič in Josip Kramar. Pri slučajnostih je g. Franjo Jošt toplo priporočal v Mariboru ustanovljeno »Trgovsko Samopomoč« in obrazil dolžnosti ter ugodnosti, katere nudi svojim članom.

* Nerazumljivo se nam zdi, zakaj se članom ne priporoča tudi »Trgovski list« (Op. ured.)

ZAKASNELOST NAŠEGA »URADNEGA LISTA«

Finančni zakon za l. 1928/1929, ki je stopil v veljavo dne 1. aprila t. l., še do danes ni izšel v »Uradnem listu«. Zakon vsebuje važna določila, ki živo zanimajo gospodarske kroge. Zato dobivamo od raznih strani dopise, ki dokazujejo, kako nestrpno naši krogi že čakajo na objavo zakona v »Uradnem listu«. Po preteku štirih tednov odkar je bil objavljen zakon v »Službenih Novinah«, bi pač smeli zahtevati, da se objavi v slovenskem besedilu tudi v »Uradnem listu«.

PO SVETU.

Rusija in Jugoslavija. V Skoplju se 24. maja t. l. odpre velika razstava tekstilne industrije, katere se udeležijo tudi sovjetska Rusija, ki je poslala iz Moskve v Beograd posebnega komisarja tekstilnega sindikata, da aranžira ruski paviljon. Komisar je že prispel v Beograd. Naš trgovinski minister je odobril ponudbo sovjetske Rusije.

Češkoslovaška sladkorna industrija je bila zadnji čas zelo vznemirjena radi poročil iz Londona, ker je bil v proračunski debati na podlagi poročila lorda Churchilla sprejet predlog, da se uvozna carina na surov sladkor zniža in sicer za 2 šilinga pri cwt, dočim ostanejo uvozne carine na rafinirani sladkor neizpremenjene. V glavnem je prizadeta češkoslovaška sladkorna industrija, ki je tja izvažala ogromne množine rafiniranega sladkorja, tako v sladkorni kampanji 1926/27 nad 1.300.000 stotov.

V Firenzi je bil odprt v nedeljo 22. t. m. na svečan način mednarodni knjižni sejem. Naša država se tega sejma ni oficijelno udeležila.

Velike gospodarsko-politične manifestacije in kongresi se vrše v maju in juniju povodom desetletnice osvobođenja v Pragi. Najprej se vrši mednarodni in obnem vseslovenski gasilski kongres v Pragi, katerega se udeležijo nad 60.000 gasilcev in vseh držav Evrope. Povodom tega kongresa se vprizori na umeten način tudi velikanski požar. Za tem se vrši v Pragi mednarodni poljedelski kongres. Aranžma za ta kongres je velikanski. V programu je slavnostni spreved po mestu, pri katerem bo sodelovalo nad 200

tisoč poljedelcev. Spreved bo dolg 36 kilometrov. Kongres bo razpravljal pred vsem aktualne probleme racionalne obdelave zemlje in o mednarodnem združništvu.

Poruhrsko-westfalski premogovni sindikat je sklenil s 1. majem t. l. povišanje cen premogu. Znesek povišanja še ni definitivno določen. Ta sklep sindikata je povzročil med nemškimi konsumenti odločen odpor.

Francoska železniška uprava namerna povišati železniške tarife, da more kriti 9% povišanje prejemkov železniškim uslužbencem in uradnikom. Povišajo se pred vsem blagovni tarifi za 9 do 11 odstotkov.

Letošnja žetev v Italiji bo po poročilih italijanskih listov izredno dobra in bo prekašala žetve preteklih treh let. Računajo, da bodo pridelali nad 70 milijonov kvintalov domače pšenice tako, da se bo uvoz pšenice iz inozemstva reducirjal na minimum.

RAZNO.

Ljubljanska borza za ponesrečene Bolgare. Borzni svet ljubljanske borze za blago in vrednote je naklonil ponesrečenim bratom Bolgarom iznos 5000 dinarjev. Vsota je bila odposlana bolgarskemu poslaniku v Beogradu g. Konstantinu Vakarelskemu.

Češkoslovaški cariniki posetijo Jugoslavijo prihodnji mesec. Dne 4. maja prispejo v Beograd, nato pa posetijo razna jugoslovenska mesta in Dalmacijo. Na povratku v domovino se ustavijo tudi v Ljubljani in Mariboru.

Volitve v Franciji. V nedeljo dne 22. aprila so se vršile v Franciji volitve v parlament. Volitve niso prinesle bistvenih izprememb. Po uradnem končnem poročilu je bil rezultat volitev sledeči: Izvoljenih je 74 republikancev, (demokratska unija), 43 republikancev, 13 konservativcev, 15 radikalnih republikancev, 21 radikalov, 15 socialstov, 5 republikanskih socialstov, izvoljen ni noben komunist. V nedeljo 29. t. m. se vrše ožje volitve. Francoski parlament voli 642 poslancev.

Informacijski biro v Bitolju. V Bitolju se je ustanovila tvrdka »Merkado«, ki daje kreditne in druge poslovne informacije. Naslov: Bitolj, Karlovačka 35.

Katastrofalen potres na Balkanu. — Dnevno časopisje obširno poroča o katastrofalnih potresih na Bolgarskem in Grškem. Potres je napreje nastal na Bolgarskem, kjer je uničil več mest in vasi. Močno so prizadeta mesta Plovdiv, Varna in Borisovgrad, kakor tudi mnoge vasi. Po uradnem poročilu je bilo pri potresu 700 oseb težko ranjenih in 103 mrtvi, dalje je bilo 10.000 hiš popolnoma porušanih, 1050 hiš je za stanovanja nerabnih, a 20.000 ljudi je brez strehe. Po potresu povzročeno škodo cenijo na dve milijardi in pol. Ravnatoko pustošenje je siloviti potres povzročil na Grškem okoli starodavnega mesta Korinta. Naša narodna skupščina je votirala na svoji četrtkovi seji 26. t. m. kot prvo pomoč prizadetemu prebivalstvu, znesek 5 milijonov dinarjev, ki jih razdeli Rdeči križ in sicer Bolgarski 3, a Grški 2 milijona.

Največji most v Ameriki. Lahko rečemo, da bo zgraditev največjega mostu v Ameriki pravi triumf moderne gradbene tehnike. Čez reko Hudson pri New Yorku nameravajo zgraditi most, ki bo dolg 1067 m, a 80—90 m visok nad vodno gladino. Skozi most bodo lahko pluli vsi veliki prekoceanski parniki. Stroški za most so preračunani na 70 milijonov dolarjev. Most bo dograjen v letu 1932.

Ilustrirani pregled kralj. SHS. Klub Jugoslovenskih pomorcev v Zagrebu je izdal ilustriran pregled gospodarskih in kulturnih institucij kr. SHS, kojega se dobi pri »Privredni Nakladi Knjižara v Zagrebu, Kačičeva ulica 18.

Prebivalstvo Italije. Kakor doznavamo iz uradnih virov, je prebivalstvo Italije v dobi od poslednjega ljudskega štetja leta 1921 do konca leta 1927 narastlo za 2.777.221 prebivalcev, to je od 38.755.576 na 41.532.797. Od teh prebiva v državi 40.799.000 ljudi.

Priporočamo

„Kolinsko cikorijo“
domači in dober izdelek!

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo (24. aprila 1928): Prignanih je bilo: 7 konjev, 8 bikov, 116 volov, 296 krav in 4 teleta; skupaj 431 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile (za 1 kg živé teže) sledeče: Debeli voli 8:25 do 9 Din, poldebili voli 6:50 do 7, klavne krave debele 7 do 8, plemenske krave 5:50 do 6, krave za klobasarje 4 do 5, molzne krave 5 do 5:50, breje krave 5 do 5:50, mlada živina 6:25 do 8 Din. — Prodalo se je 233 komadov, od teh za izvoz v Italijo 43 kom., v Avstrijo 43 komadov. — Mesne cene: Volovsko meso 10 do 18 Din, telečje meso 15 do 22:50, sveže svinjsko meso 15 do 25 dinarjev kilogram.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 8. maja t. l. ponudbe glede dobave 2 vagonov pšenične moke in 10.000 kg ovsa; do 10. maja t. l. glede dobave 250 m³ lesa. — Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave raznih strokovnih knjig in časopisov; do 12. maja t. l. glede dobave aparata za polnjenje bencinskih jamskih svetilk. — Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 10. maja t. l. ponudbe glede dobave transportnega pasu. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 11. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave letev; dne 16. maja t. l. glede oddaje kolodvorske restavracije v Mostarju v zakup. — Dne 14. in 15. maja t. l. pri Ministrstvu vojske in mornarice, odelenje za mornarico v Zemunu glede dobave raznega platna. — Dne 14. maja t. l. pri Štabu 40. pešadijskega polka »Triglavskega« v Ljubljani (Poljanska cesta) glede dobave živil (testenine, riž, zdrob, fižol, krompir, olje, sladkor, kis itd.). — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Prodaja. Dne 8. maja t. l. se bo vršila pri Komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani (Bleweisova cesta) ofertalna licitacija glede prodaje konjskega gnoja. Pogoji so na vpogled pri imenovani komandi.

Ivan Hribar:

Moji spomini.

Povod tožbi pa je bil, da sem javno imenoval (v cerkvi) nekatere reči prazno vero, kar imajo nekateri ljudje »von der schärferen Tonart u. strengern observanz« za čisto resnico.

1. Sem rekel v cerkvi, da prenesenje tiste loretške hiše Marijine ni historično, da se nikdar tako zgodilo ni, nego je samo pobožna pravljica. V Mariboru pa pravijo, da je to zgodovinsko!

2. sem imenoval zvonjenje ob hudem vremenu prazno vero. V Mariboru pa trdno verujejo, da to pre »pomaga« proti toči etc. Risum teneatis, amici?!

3. sem rekel, da, če bi mislil fant, ki ima okoli vratu obesoeno svetinjo, da ga bo ta amulet v vojski obvaroval kuglje — je to prazna vera. V Mariboru verujejo, da ima svetinja moč varovati vojaka kuglje! Prosim Vas, nikar se preveč ne smejte! Pustni čas je sedaj, pa se take sredovečne reči prav lepo prilagajajo! To so imenovali moje grozne zmote. Jaz seveda nisem mogel ničesar preklicati.

Znanost za te enostranske ljudi ne eksistuje. Zastonj se jim sklicujete na zgodovino, zaman na fiziko.

Četrta huda točka je bila: da jaz tukaj razširjam »Slovenski Narod«.

Strašna reči!

Jaz namreč posojam svoj »Narod«, kdor ga hoče čitati in ga dajem v zameno za druge liste. Res je tudi, da sem v Velenju pri Ježovniku delal na to, da se je v njegovi krčmi spet naročil »Narod«.

Res je, da je bil v šoštanjski čitalnici m. decembra »Narod« izginil nenadoma; jaz sem na to izjavil se, da pristopim čitalnici samo pod pogojem, ako se »Narod« naroči.

To »agitiranje« moje za »Narod« so nekateri maziljeni detektivni seveda naznanili v Maribor, a jaz tam seveda nisem mogel tajiti, kar je res.

Lahko si mislite, kako so v Mariboru rezali v mene zaradi »Naroda« in drugih liberalnih listov.

Ha, ha! To so komedije fin de siècle.

Preganjali so Prešerna, sovražili Levstika, napadali Gergorčiča, (ki je naposled, da ima mir, utihnil) — toda tako sovražen od katol. fanatikov še ni bil nobeden slovenski pisatelj — če se jaz sploh smem prištevati tej častni gardi — kakor jaz.

No, čez 300 let bo pa boljše; o tem sem prepričan. Seveda je peklenko neprijetno, če je človek tako-

65

rekoč v permanentni inkviziciji. Kakor slišim, ščuva se najbolj iz Ljubljane od izvestne strani, potem tudi iz Gorice. No jaz jim ne bom umolknil! Pisal bom, dokler me bo veselilo in jezilo bedake, kar se bo dalo!...

Črno na belem stoji v Mariboru, da nisem ničesar preklical — in zato sem odišel od tam ozmerjan in okregan. Suspendirati pa me brevi manu niso mogli, ker inkriminirane reči vendar niso »dogme« primae classis«.

Vendar nekako sedim spet pod Damoklejev mečem in nihče mi ne more zameriti, če se oziram po svetu, kako bi se rešil te duševne sužnosti.

Upajmo, da je to zatiranje vsake svobodne misli poslednje vstrepetavanje tiste pošasti, ki se ji pravi verski fanatizem in da počasi mora cerkniti, kadar je izvestni vladni krogi ne bodo več rabili za svoje namene...

Sapienti sat!

Končno Vas prosim, da mi ne zamerite, ako ste se morda dolgočasili s čitanjem mojega pisma.

Smatrajte te vrste kot prilog zgodovini najnovejšega našega slovenskega »kulturnega boja«.

Razen Vam sem bil pisal samo še jednemu rodoljubi o svojem kritičnem položaju.

Prejmite izraz odličnega spoštovanja, s katerim beležim:

Vaš

Aškerc.

3.

Velenje (Skale), 26. 3. 97.

Velečenjeni gospod župan!

Dne 11. t. m. mi je pisal gospod dr. Gregor Krek, da je vso mojo zadevo zaupal Vam, ter da ste mu Vi tudi že odgovorili.

Stopam torej lahko kar in medias res pred Vas. Položaj moj Si, gospod župan, lahko mislite.

Škof sam me od lanskega leta sicer še ni bil citiral, a poslal mi je že dva obširna dopisa, v katerih me roti, naj pustim vse te prazne pisarije... tudi mi je pisal, ker sem bil na konferenci lani pismeno protestoval proti pokorščini škofu v posvetnih, političnih rečeh. To sem storil gotovo jaz edini na Slovenskem. Uradni dopis imam v rokah, iz katerega lahko vsakdo razvidi, kaj namerava episkopat...

No glavna stvar je to-le: Moj položaj med ljudstvom se je od lanskega leta, ko sem izdal II. zvezek, shujšal in otežkočil.

Moji kolegi, zlasti mlajši, ki sedaj prihajajo iz semenišča, so vsi brez izjeme strastni Mahničevci, vsled tega me črté. To vé ljudstvo. Ljudstvo me pa tudi pozná že precej po duhu, ki veje, iz mojih »poezij«. »Rimski Katoliki« se bere tudi že med preprostim ljudstvom! In tam v tisti kritiki stoji, da sem »brezverec«. Ha-ha! — In kamor pridem, na katero faro koli, — pred menoj že gre tista fama: »Brezverec« pride! Kritično stanje! Prijetno, kaj ne?

Vem, da ste mi hoteli nakloniti veliko odlikovanje, če mi ponujate tisto hierarhično stopinjo, ki jo je imel rajni Klun, toda to ni za-me. Taka služba me bo še bolj priklenila na Misijo, kakor sem zdaj priklenjen na dr. Napotnika, in iz dežja bi ne prišel samo pod kap — ampak pod slap!

Na to torej ne morem misliti in bi kaj takega na noben način ne sprejel... In vrhu tega, pomislite tudi, kaj bi domači, kranjski duhovniki rekli, ko bi se »tujec« vrnil med nje na odlično mesto?! To bi bil vihar! V cerkveni hierarhiji in službi si jaz ne želim ne jeden milimeter više — najmenj pa v tuji škofiji.

Tak je moj položaj v bistvu. Zahvaljujem se Vam, da se zanimate za-me. Upanje pa, da bi se našla kje mojemu duhu in srcu primernejša služba, sem že skoro izgubil...

Mislil sem Vam pisati ročno, ko sem prejel pismo od gosp. dr. Kreka, pa sem odlagal: nekaj zaradi volitev, nekaj pa sem se, kakor pravim, skoro ženiral Vam pisati, ker sem mislil, da bi se težko našlo za-me v Ljubljani kaj primernege.

No, ker mi je g. dr. Krek pisal, da naj se gotovo obrnem na Vas, storil sem to danes.

Zamerili mi tega ne boste, ker poznam jaz Vas in Vi tudi mene...

Tukaj v Skalah pa itak ne morem in nočem ostati, ker je kraj pregorat in so pota pretežavna.

Tu sem so pošiljali navadno le najmočnejše ljudi; jaz pa ne spadam baš med take.

Morebiti so upali, da se v kratkem ugonobim telesno in dušno... no Aškerc ima trdno življenje in ne ubiješ ga iz lahka, čeprav je majhen in slaboten...

Ako me počastite s kakim odgovorom, bom Vam zelo hvaležen.

Mejtem pa sprejmite, gospod župan, izraz mojega odličnega spoštovanja, s katerim se Vam klanjam udani

A. Aškerc.

(Daže prihodnjilj.)

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

naznanja, da se je iz dosedanjih poslovnih prostorov v Prešernovi ulici 4

preselila

**v lastno hišo, Stritarjeva ulica št. 2
(Vogal pred Škofijo 1, nasproti magistrata),**

kjer prične dne 30. aprila 1928 s poslovanjem, na kar se cenj. občinstvo uljudno opozarja.
Nakup in prodaja valut in deviz — borzna naročila — akreditivi — obrestovanje vlog na tekočih računih
in hranilnih knjižicah — trgovski kreditivi itd. najkulantneje.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Najboljše

nabavite otroške majice in nogavičke, moške in ženske
rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate,
gumbe, vezeno, čipke, kompletne potrebščine za kro-
jače, čevljarje in sedlarje edino le pri

Telefon 2913

Na veliko!

Jos. Petelincu

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

Največje in najmoderneje urejeno zdravilišče v
kraljevini SHS.

Svetovnoznan zdravilni vrelci:

„Tempel“ - „Styria“ - „Donat“
Zdravljenje vseh bolezni želodca in čreves, mehurja,
žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter,

Sezona: 1. maja do 30. septembra
Glavna sezona: 15. junija do 31. avgusta

Cene zmerne. Izven glavne sezone znatni popusti. Svira
vojaška godba. Radio. Največji komfort. Prometne zveze
zelo ugodne. Na železnici izredni popusti. Razpošiljanje
mineralne vode. Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča.

Najboljše so še vedno **Puch-kolesa!**

Solidne cene! Plačljivo tudi na obroke!

IGN. VOK, Ljubljana - Novo mesto

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

**špecerijsko
blago**

raznovrsno žganje,
moko in dožetne pri-
delke. - Raznovrsno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom.

Ceniki
na razpolago!

Veletrgovina

kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Trgovci!

**je najboljše
namizno olje.**

Stalno v zalogi v vele-
trgovinah v Ljubljani.

Zastopnik:

I. Schuster, Ljubljana

Telefon 2649.

* SALDA - KONTE *

STRACE - JOURNALE

ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE

ODJEMALNE KNJIŽICE

RISALNE BLOKE ITD.

nudi po izredno nizkih cenah

KNJIGOVEZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana : : : : Telefon štev.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila,
predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi itd.

TISKARNA MERKUR

**LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23**

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige,
brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVEZNICA. * TELEFON. 37. 2552.